

**LANDSTINGETS
OMBUDSMANDS
BERETNING
FOR 2007**

5.4. Fiskeri

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs manglende besvarelse af ombudsmandens henvendelser, sagens bortkomst

A klagede til ombudsmanden over Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs afslag på licens til fiskeri efter hellefisk.

Ombudsmanden fandt det meget uheldigt, at sagen var bortkommet i direktoratet.

Ombudsmanden fandt anledning til at kritisere direktoratet for den lange sagsbehandlingstid samt for ikke på et tidligere tidspunkt at have orienteret ombudsmanden eller A om, at sagen var bortkommet. Direktoratet var 13 måneder om at orientere ombudsmanden om, at sagen var bortkommet, hvilket ombudsmanden gav Grønlands Landsstyre og Landstingets Lovudvalg meddelelse om, jf. landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 10. (J.nr. 11.01.56.30/029-06)

Den 27. marts 2006 modtog jeg følgende klage fra A:

"Hermed retter jeg henvendelse til dig, idet jeg i flere år har fået gentagne afslag på min ansøgning om fiskerilicens med henblik på hellefisk-fiskeri, med den begrundelse, at jeg ikke tidligere har fisket efter hellefisk.

Det er ikke korrekt. Jeg har tidligere fisket efter hellefisk pr. hundeslæde.

Desuden lovede man ved omorganiseringen af rejefiskeriet, at tilpasse rejekutterne til andre muligheder for fiskeri. Det løfte gjaldt åbenbart ikke mig.

Jeg ønsker at vide, hvorfor jeg blev behandlet sådan. Sidst rettede jeg en skriftlig henvendelse til KNAPK for at søge støtte, men indtil dato uden resultat. Jeg håber, at jeg får oplysning om, hvad grunden er til denne forskelsbehandling." (Mit embedes oversættelse).

Efter at have modtaget A's klage skrev jeg den 11. maj 2006 til direktoratet:

"Jeg har modtaget en klage fra A over, at han har fået afslag på flere ansøgninger om licens til fiskeri efter hellefisk.

Jeg kan ikke ud fra oplysningerne i klagen vurdere, om jeg bør tage sagen under behandling.

Jeg beder i den anledning direktoratet meddele mig, om direktoratet har afslået ansøgninger fra A om licens til fiskeri efter hellefisk.

Har direktoratet afslået sådanne ansøgninger, beder jeg samtidig direktoratet sende mig den eller de pågældende sager til gennemsyn.

Når jeg herefter har gennemgået direktoratets sagsmateriale, vil jeg tage stilling til, om A's klage giver anledning til at iværksætte en undersøgelse."

Den 2. juni 2006 modtog jeg svar fra direktoratet:

"Direktoratet har den 17. maj modtaget deres skrivelse af den 11. maj 2006, som vedrører klage fra A. A har klaget over afslag på ansøgninger om licens til fiskeri efter hellefisk.

Direktoratet skal hermed meddele at der vil kunne forventes svar på jeres skrivelse inden udgangen af juni måned på grund af forhandlinger, årsmøder samt andre opgaver."

Jeg modtog herefter direktoratets brev af 8. juli 2006:

"Direktoratet har den 17. maj modtaget deres skrivelse af den 11. maj 2006, som vedrører klage fra A. A har klaget over afslag på ansøgninger om licens til fiskeri efter hellefisk. Direktoratet har den 28. maj meddelt at der vil kunne forventes svar inden udgangen af juni på grund af andre opgaver.

Direktoratet skal indledningsvis beklage at der ikke forelå et svar ved fristens udløb.

Det er rigtigt at direktoratet gennem en række år har afslået ansøgninger på licens til fiskeri efter hellefisk fra A. A har to rejefartøjer, som udgik af rejefiskeriet i forbindelse med strukturtilpasningen i det kystnære rejefiskeri. Disse to fartøjer er på omkring 20 BRT. Disse fartøjer har tidligere kun fisket efter rejer og ikke hellefisk. Med henvisning til § 5 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 14. februar 2002 om kystnært fiskeri efter hellefisk har man indtil nu afslået flere ansøgninger fra A om licens til fiskeri efter hellefisk til disse fartøjer.

Direktoratet skal til slut meddele at det på grund af ferie ikke har været muligt at gennemgå samtlige sagsakter om licenser til hellefisk, så sagsakterne vedr. A kan fremsendes. Direktoratet håber at kunne gøre det inden udgangen af august måned."

Den 24. september 2006 rykkede jeg telefonisk medarbejder B i direktoratet for svar på mine henvendelser.

Jeg havde den 29. september 2006 fortsat ikke modtaget svar fra direktoratet, hvorfor jeg igen kontaktede medarbejder B i direktoratet telefonisk. B lovede at undersøge sagen og herefter kontakte mit embede og redegøre for direktoratets ekspedition af mine anmodninger.

Jeg rykkede endnu en gang direktoratet ved brev af 5. oktober 2006.

Den 18. oktober 2006 kontaktede medarbejder B i direktoratet mig telefonisk og oplyste, at direktoratet ikke var i stand til at finde de efterspurgte sagsmapper. B oplyste, at dette skyldtes, at fiskerilicensansøgninger igennem årene var blevet opbevaret og arkiveret forskellige steder, og da årstallene ikke fremgik af klagen, kunne direktoratet ikke lokalisere dem. Jeg anmodede om at få dette på skrift, og B lovede at fremsende en redegørelse hurtigst muligt.

Da jeg den 9. november 2006 fortsat ikke havde modtaget direktoratets redegørelse, bragte jeg ved brev endnu engang sagen i erindring. Jeg meddelte samtidig, at såfremt jeg fortsat ikke modtog svar, ville jeg overveje at indberette til Landstinget og Landsstyret, at jeg ikke så mig i stand til at udføre mit hverv i forhold til direktoratet, jf. § 10, stk. 1, i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand.

Jeg modtog den 10. november 2006 følgende brev fra direktoratet:

"[...]

Med henblik på at lokalisere de konkrete afslag, vil direktoratet venligst anmode om at få oplyst hvilket årstal afslagene vedrører, da behandlingen af ansøgninger til kystnært fiskeri efter hellefisk igennem årene har været placeret i forskellige afdelinger."

Jeg skrev derfor den 13. november 2006 til A og anmodede ham om at meddele mig årstallene for afslagene, eksempelvis ved fremsendelse af ansøgningerne eller afslagene, såfremt det var muligt.

Den 11. december 2006 modtog jeg pr. fax ansøgningerne fra A, hvoraf det fremgik, at A havde søgt om licens til fiskeri efter hellefisk den 29. september 2005 og den 11. maj 2006.

Jeg skrev til direktoratet den 4. januar 2007:

"[Jeg] anmodede ved brev af 11. maj 2006 Direktoratet for Fiskeri og Fangst om at fremsende sagsakterne i A's sag vedrørende fiskerilicens.

Direktoratet for Fiskeri og Fangst skrev [i et brev til mig af] 9. november 2006, at det ikke var muligt at lokalisere de konkrete afslag, og anmodede derfor om at få oplyst, hvilke årstal afslagene vedrører.

Den 13. november 2006 skrev jeg til A og anmodede ham om at meddele mig årstallene for afslagene, så vidt det var muligt.

Den 11. december 2006 modtog jeg de i kopi vedlagte oplysninger vedrørende A's ansøgning om fiskerilicens.

Jeg anmoder derfor Direktoratet for Fiskeri og Fangst om at fremsende mig den pågældende sagsmappe til gennemsyn.

Henset til den tid, der er gået, fra jeg første gang anmodede om sagsmappen og til nu, beder jeg Direktoratet for Fiskeri og Fangst om at fremskynde fremsendelsen af sagsmappen.

Jeg vil efter en gennemgang af sagsmappen tage stilling til, om A's klage giver mig grundlag for at iværksætte en undersøgelse."

Ansøgningerne var ved en fejl ikke vedlagt brevet af 4. januar 2007, hvilket direktoratet gjorde mig opmærksom på i brev af 10. januar 2007, hvorefter jeg den 12. januar 2007 fremsendte kopi af A's ansøgninger til direktoratet.

Den 26. januar 2007 modtog jeg brev fra direktoratet:

"Jeg skal hermed bekræfte at have modtaget kopi af ansøgningerne i sagen den 15. januar 2007.

Vi fremsender de relevante sagsakter, når vi har fundet frem til disse. Vi regner med at kunne gøre det indenfor de næste 14 dage."

Jeg skrev den 29. januar 2007 til direktoratet:

"Jeg har den 26. januar 2007 modtaget Direktoratet for Fiskeri og Fangsts brev af samme dato, hvori direktoratet 11 dage efter, at direktoratet har modtaget kopierne af A's ansøgninger, melder tilbage til mig, at direktoratet forventer, at der går yderligere 14 dage, inden de relevante sagsakter vil blive fremsendt.

Henset til dette og til den tid, der indtil nu er gået med at fremskaffe sagsmappen i A's sag, gør jeg opmærksom på, at jeg overvejer at indberette til Landstinget og Landssty-

ret, jf. § 10, stk. 1, i Landstingslov om Landstingets Ombudsmand, at Direktoratet for Fiskeri og Fangst ikke efterkommer mine anmodninger, jf. § 7, stk. 1.

Jeg beder derfor Direktoratet for Fiskeri og Fangst om at forklare årsagen til, at direktoratet endnu ikke har efterkommet min anmodning.

Når jeg har modtaget sagsakterne i A's sag samt direktoratets forklaring, vil jeg tage stilling til, hvad der videre skal ske i sagen."

Da jeg ikke havde hørt fra direktoratet den 15. februar 2007, indberettede jeg i henhold til landstingslov om Landstingets Ombudsmand § 10 til Landsstyret og Landstingets Lovudvalg, at jeg ikke så mig i stand at udføre den opgave over for direktoratet, som Landstinget havde anmodet mig om.

Den 1. marts 2007 modtog jeg følgende brev fra Landsstyrets Sekretariat:

"Landsstyrets Sekretariat har modtaget Landstingets Ombudsmands skrivelse af 15. februar 2007 til Landsstyret med indberetning om, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ikke har besvaret en række henvendelser fra Ombudsmandens til brug for behandling af en konkret sag.

Landstingets Ombudsmands indberetning til Landsstyret vil blive besvaret snarest."

Den 29. marts 2007 modtog jeg brev fra Landstingets Lovudvalg:

"Til orientering for Landstingets Ombudsmand fremsendes vedlagt kopi af Lovudvalgets skrivelse af dags dato til landsstyremedlemmet for fiskeri, Fangst og Landbrug."

Vedlagt brevet var kopi af brev fra Landstingets Lovudvalg til Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, dateret den 29. marts 2007:

"Til brug for behandling af en klage har Landstingets Ombudsmand 11. maj 2006 anmodet Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug om fremsendelse af sagens akter. Trods flere opfølgende henvendelser har Ombudsmanden knap 1 år senere endnu ikke modtaget sagsakterne. Ombudsmanden har derfor fremsendt vedlagte indberetning til hhv. Landsstyret og Landstingets Lovudvalg.

Landstinget har som lovgivende forsamling givet Ombudsmanden det opdrag at kontrollere, at administrationen holder sig inden for rammerne af lovgivningen og de uskrevne forvaltningsretlige regler. Ombudsmanden er dermed et redskab for Landstingets kontrol med Landsstyret og den udøvende magt, men er samtidig en retssikkerhedsgaranti for landets borgere.

Det er derfor Landstingets Lovudvalg magtpåliggende, at Landsstyrets administration ikke hindrer Landstingets Ombudsmand i at udføre den opgave, Landstinget har

pålagt hende, eller unødigt sinker Ombudsmandens sagsbehandling til skade for borgernes retssikkerhed.

Lovudvalget skal opfordre til, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ufortrødent tilvejebringer de efterlyste sagsakter og fremsender disse til Landstingets Ombudsmand.

Når dette er sket, skal Lovudvalget anmode Landsstyremedlemmet om, at redegøre for, hvorfor sagsakterne ikke tidligere er blevet fremsendt til Ombudsmanden. Lovudvalget ønsker endvidere oplyst, hvorvidt direktoratet har indført procedurer, der sikrer, at der foretages den fornødne opfølgning på henvendelser, som direktoratet modtager fra Ombudsmanden eller andre - f.eks. i form af et elektronisk erindringssystem."

Den 3. maj 2007 havde jeg ikke modtaget svar fra direktoratet, hvorfor jeg kontaktede direktoratet telefonisk. Følgende notat af samtalen blev udarbejdet:

"Torsdag den 3. maj 2007 forsøgte jeg forgæves telefonisk at kontakte direktør C for opfølgning på sagen efter landsstyremedlemmets seneste henvendelse til lovudvalget om, at svar på lovudvalgets spørgsmål kan forventes senest med udgangen af indeværende måned.

Jeg blev kort herefter ringet op af medarbejder B, som oplyste, at et svar til ombudsmanden er under udarbejdelse, men skal forelægges Landsstyret i den kommende uge.

Jeg forespurgte herefter B om årsagen til, at det var nødvendigt at forelægge sagen for Landsstyret, idet der for så vidt var tale om en uproblematisk ekspeditionssag, hvor ombudsmanden skulle have en sagsmappe til gennemsyn.

B svarede, at årsagen var, at der var betydelige problemer i direktoratet omkring journal- og arkivføring, som blandt andet har vist sig ved, at den efterspurgte sagsmappe er bortkommet og ikke har kunnet findes. Det har blandt andet sammenhæng med, at direktoratet har overtaget sagerne om fiskerilicenser fra Grønlands Fiskerilicens Kontrol.

Jeg bemærkede, at ombudsmanden på denne baggrund afventede svar fra Landsstyret i den kommende uge, og at ombudsmanden herefter snarest ville tage stilling til, hvad svaret gav anledning til."

Den 31. maj 2007 kontaktede medarbejder B mig telefonisk og meddelte, at direktoratets svar til lovudvalget og ombudsmanden nu var lagt til godkendelse i Landsstyret, og at jeg kunne forvente svar snarest efter førstkommande landsstyremøde.

Jeg modtog den 8. juni 2007 svar af 31. maj 2007 fra direktoratet:

"Indledningsvis skal det meddeles at direktoratet vil genoptage den konkrete sag med ansøgningen om licens til kystnært fiskeri efter hellefisk, således at ansøgeren kan få et begrundet svar.

Ansøgningerne om licens til kystnært fiskeri sker ved at ansøgerne via kommunekontoret udfylder et forud lavet skema, hvorefter kommunens folkeregister samt skatteforvaltning skal dokumentere at ansøgeren opfylder de betingelser, som man skal opfylde for at få udstedt en licens. Når ansøgningsskemaet er udfyldt sendes denne til direktoratet, som derefter vil behandle ansøgningen. Tidligere blev alle licensansøgninger behandlet i Grønlands Fiskerilicens Kontrol. Ansøgninger om dispensationer er altid blevet behandlet af fiskeriafdelingen i direktoratet.

Direktoratet foretog i maj 2006 en ændring i opgaveporteføljen, der bestod i at behandlingen af licensansøgninger til det kystnære fiskeri blev overført fra Grønlands Fiskerilicens Kontrol til Fiskeriafdelingen. Denne ændring skete på baggrund af en konstatering af for mange klager og forsinkelser. Implementering af denne overførsel af opgaven afsluttedes i oktober 2006. Der er nu ansat 2 konsulenter, der udelukkende behandler licensansøgningssager, mod før kun 1 i GFLK. Det er afdelingens opfattelse at dette for det første har nedsat sagsbehandlingstiden, samt at der på området nu er indarbejdet en struktur der sikrer registrering, historik og løbende opfølgning, således at kopier af ansøgninger samt licenser nu er sorteret og arkiveret efter by/bygd og art.

Direktoratet kan i forhold til den konkrete sag have en formodning om at ansøgningen kan været bortkommet i forbindelse med omlægningen af arbejdsopgaverne.

Derudover er der i afdelingen pr. november 2005 indført et sags styringssystem der sikrer at alle henvendelser registreres med indkommen dato, journalnummer, afsender samt sagsbehandler, og ikke mindst om sagen er lukket eller åben. Denne indførsel skete på baggrund af mængden af indkomne sager. Som eksempel kan nævnes at der i perioden november 2005 - december 2005 er indkommet ca. 690 sager og skrivelser, i 2006 ca. 2700 sager der alle krævede sagsbehandling af den ene eller anden art. I 2007 frem til 1 maj er der indkommet ca. 1200 sager.

Det skal til slut meddeles at direktoratet endnu engang har gennemgået og prøvet at tilvejebringe sagsakterne på ovennævnte sag. Direktoratet må beklageligvis meddele at man ikke har kunnet tilvejebringe sagsakterne på ansøgningen fra A. Direktoratet beklager meget at dette er sket."

Jeg udtalte herefter:

"A's klage

Jeg har i henhold til landstingslov nr. 7 af 13. juni 1994 om Landstingets Ombudsmand § 6, stk. 3, ikke fundet anledning til at behandle A's klage over afslag på licens til fiskeri efter hellefisk.

§ 6, stk. 3, lyder:

"§ 6. [...]

Stk. 3. Klage over afgørelser, der kan ændres af højere administrativ myndighed, kan ikke indgives til ombudsmanden, forinden den højere myndighed har truffet afgørelse i sagen. Den i stk. 2 nævnte frist regnes da fra denne myndigheds afgørelse."

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har ved brev af 31. maj 2007 meddelt mig, at direktoratet genoptager sagen om licens til kystnært fiskeri efter hellefisk med henblik på at rette de eventuelle sagsbehandlingsfejl i de sager, som A havde klaget over til mig.

Jeg går ud fra, at direktoratet ved samme anledning har orienteret A om genoptagelsen.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs pligt til at opbevare sagens akter

Jeg bad ved brev af 11. maj 2006 direktoratet om at fremsende A's sagsmappe til gennemsyn.

Efter flere udsættelser af svarfristen på anmodning fra direktoratet samt flere rykkere fra mig til direktoratet blev jeg den 18. oktober 2006 kontaktet telefonisk af medarbejder B i direktoratet. B forklarede, at direktoratet ikke var i stand til at lokalisere sagsmappen vedrørende A, og anmodede om at få oplyst, hvilke år A havde søgt om licens.

Denne anmodning fremsendte direktoratet efterfølgende pr. brev den 9. november 2006.

Jeg anmodede derfor i brev af 13. november 2006 A om at oplyse årstallene for ansøgningerne.

Direktoratet bekræftede den 26. januar 2007 at have modtaget årstallene for ansøgningerne den 15. januar 2007 og skrev samtidig, at direktoratet forventede at kunne finde A's ansøgninger inden for 14 dage.

Den 15. februar 2007 indberettede jeg til Landstingets Lovudvalg og Grønlands Landsstyre, at jeg ikke så mig i stand til at udføre mit hverv i forhold til direktoratet, henset til den tid, der indtil da var gået med at finde A's sagsmappe.

Jeg blev derefter ved brev af 31. maj 2007 informeret om, at det ikke havde været muligt for direktoratet at finde sagsmappen vedrørende A, og at direktoratet ville genoptage sagen.

I henhold til § 6 og § 7 i landstingslov nr. 22 af 30. oktober 1998 om arkivvæsen har myndigheder pligt til at arkivere alle oplysninger, der er tilvejebragt eller skabt i forbindelse med en sags behandling. Denne arkivering skal ske på en forsvarlig måde:

“§ 6. Alt informationsbærende materiale, som er skabt eller tilvejebragt i forbindelse med offentlige institutioners virksomhed, skal arkiveres.

§ 7. Offentlige institutioner skal sørge for, at deres arkivalier til enhver tid behandles og opbevares forsvarligt.

Stk. 2. Offentlige institutioner skal holde sine arkivalier adskilt fra andre offentlige institutioners arkivalier.”

Direktoratet skrev i sit brev af 31. maj 2007, at A's sag sandsynligvis var forsvundet i forbindelse med ændring af opgaveporteføljen, hvor direktoratet overtog behandlingen af fiskerilicenser til kystnært fiskeri fra Grønlands Fiskerilicens Kontrol (GFLK).

Jeg finder det meget uheldigt, at der er opstået en situation, hvor en sag er bortkommet i direktoratet.

Det hører til god forvaltningsskik og følger af reglerne i arkivloven, at myndigheden har ordnede interne forhold og gode sagsbehandlingsrutiner, som sikrer, at sagerne til enhver tid kan lokaliseres.

Direktoratet forklarede i sit brev af 31. maj 2007, at der efter overtagelsen af ansøgningerne fra GFLK er indarbejdet en struktur, der sikrer registrering, historik og løbende opfølgning på sagerne, således at kopier af ansøgninger samt licenser nu er sorteret og arkiveret efter by/bygd og art, og at der derudover er indført et sagsstyringssystem, der sikrer, at alle henvendelser registreres med dato for modtagelse, journalnummer, afsender samt sagsbehandler og oplysninger om sagens status.

Jeg foretager mig derfor ikke yderligere i den forbindelse.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs pligt til at meddele mig oplysninger

Af § 7 i landstingslov nr. 7 af 13. juni 1994 om Landstingets Ombudsmand fremgår:

“§ 7. De i § 4 nævnte forvaltninger er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger og til at fremlægge de dokumenter og protokoller, som ombudsmanden i sit hvervs medfør forlanger.

Stk. 2. Ombudsmandens krav på oplysninger i medfør af stk. 1 er undergivet begrænsninger svarende til reglerne i retsplejeloven.

Stk. 3. Såfremt ombudsmanden ønsker at fremme en klage over et landsstyremedlem eller en ansat person i de i § 4 nævnte forvaltninger, skal klagen, medmindre aldeles afgørende hensyn til sagens oplysning taler derimod, snarest muligt forelægges den pågældende. Er denne tjenestemand, kan pågældende til enhver tid forlange, at sagen overgår til behandling efter for tjenestemænd fastsatte bestemmelser. Er pågældende kommunal tjenestemand, kan tjenestemanden, såfremt der i vedtægt for den pågældende kommune er givet bestemmelser om disciplinær forfølgning, forlange, at sagen overgår til behandling efter disse bestemmelser.

Stk. 4. Ombudsmanden kan indkalde personer til for retten at afgive vidnesbyrd om forhold, som er af betydning for undersøgelsen. Herom gælder retsplejelovens regler om efterforskningsforhør. Retsmøderne er ikke offentlige. Den person, som en klage angår, er berettiget til selv og med bisidder at overvære sådanne vidneførsler.”

Formålet med § 7, stk. 1, er, at ombudsmanden skal have mulighed for at skabe sig et overblik over sagens gang og foretage en vurdering af sagen og myndighedens sagsbehandling ved gennemgang af sagens akter. En myndighed må derfor ikke sortere i akterne, inden sagsmappen udleveres til ombudsmanden, og ombudsmanden skal have sagsmappen i dens helhed, således at ombudsmanden selv kan danne sig et overblik over, hvilke oplysninger der findes væsentlige i sagen.

Dette betyder også, at ombudsmanden har krav på at modtage ethvert dokument i sagen, så snart det foreligger.

Direktoratet blev ved mit brev af 11. maj 2006 bekendt med, at direktoratet skulle fremsende sagsakterne vedrørende A til gennemsyn.

Den 8. juli 2006 skrev direktoratet til mig, at direktoratet flere gange havde givet A afslag på ansøgningerne om licens til fiskeri efter hellefisk, men at det ikke havde været muligt at gennemgå samtlige sagsakter om licenser til hellefisk. Sagsakterne vedrørende A kunne derfor ikke på dette tidspunkt fremsendes til mig. Direktoratet håbede, at dette ville ske inden udgangen af august måned.

Jeg må derfor lægge til grund, at direktoratet på dette tidspunkt var klar over, at der i direktoratet fandtes dokumenter vedrørende A's ansøgninger.

Da jeg ikke i mit høringsbrev af 11. maj 2006 havde meddelt direktoratet, hvilke konkrete sager vedrørende A's ansøgninger jeg anmodede om at få til gen-

nemsyn, finder jeg, at direktoratet allerede da begik en fejl ved ikke at sende mig de sager, som direktoratet henviste til i brev af 8. juli 2006, hvor direktoratet bekræftede, at direktoratet havde givet afslag til A flere gange.

Den 5. oktober 2006 rykkede jeg direktoratet, da jeg endnu ikke havde modtaget sagsakterne i sagen vedrørende A. Den 18. oktober 2006 kontaktede B i direktoratet mig telefonisk og meddelte, at direktoratet ikke var i stand til at lokalisere akterne vedrørende A.

Efter at jeg havde fremsendt en rykker den 9. november 2006, modtog jeg den 10. november 2006 et brev, hvoraf det fremgik, at direktoratet ikke kunne lokalisere sagsakterne. Direktoratet anmodede derfor om at få oplyst årstallene for afslagene, da ansøgninger til kystnært fiskeri efter hellefisk igennem årene havde været placeret i forskellige afdelinger.

På denne baggrund finder jeg det særdeles kritisabelt, at direktoratet først seks måneder efter min anmodning om udlån af sagsmappen orienterede mig om, at ansøgningerne i direktoratet er opdelt efter årstal, og at det var nødvendigt for direktoratet at få oplyst disse årstal for at kunne lokalisere den konkrete sagsmappe. Denne oplysning burde direktoratet være fremkommet med på et tidligere tidspunkt, således at sagsbehandlingen ikke unødigt trak ud, og således at direktoratet havde overholdt sin pligt til hurtigst muligt at fremkomme med de oplysninger, som jeg anmodede om i medfør af § 7, stk. 1, i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand.

Ved brev af 26. januar 2007 bekræftede direktoratet, at direktoratet den 11. januar 2007 havde modtaget kopi af A's ansøgninger, hvoraf årstallene fremgik, og direktoratet regnede med at kunne finde frem til de relevante sagsakter inden for 14 dage.

Jeg havde den 15. februar 2007 ikke modtaget svar fra direktoratet, og henset til den tid, der var forløbet i sagen, indberettede jeg derfor direktoratet til Landsstyret og Landstingets Lovudvalg i henhold til § 10 i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand.

Den 8. juni 2007 modtog jeg i forlængelse af min indberetning brev fra direktoratet om, at det ikke havde været muligt at lokalisere sagsakterne vedrørende A.

Direktoratet meddelte mig således først mere end fire måneder efter, at direktoratet modtog de fornødne oplysninger til brug for identifikation af sagen, og ca. 13 måneder efter min første anmodning om udlån af sagsmappen, at direktoratet ikke kunne finde sagsmappen vedrørende A.

Jeg formoder, at direktoratet var klar over, at sagen ikke befandt sig i direktoratets eget arkiv, da direktoratet i november 2006 anmodede om at få oplyst årstallene for ansøgningerne. Direktoratet må forinden have gennemgået arkivet i forbindelse med min anmodning om udlån af sagsmappen for at sikre sig at kunne betjene mig bedst og hurtigst muligt efter reglerne i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand.

Det ville derfor have været naturligt, at direktoratet på dette tidspunkt havde oplyst mig om sagens formodede bortkomst og forklaret, at oplysningerne om årstallene var nødvendige for eventuelt at kunne lokalisere sagen i et andet arkiv.

Direktoratet skrev efterfølgende den 26. januar 2007, at det ville tage færre end 14 dage at finde sagen, idet direktoratet nu havde modtaget de fornødne oplysninger.

Jeg må derfor gå ud fra, at direktoratet på et tidligere tidspunkt end den 31. maj 2007, hvor direktoratet meddelte til Landstingets Lovudvalg, at sagen var bortkommet, havde gennemgået alle arkiverne og var vidende om, at direktoratet ikke var i stand til at finde sagen vedrørende A. Direktoratet havde derfor på et tidligere tidspunkt end sket mulighed for at meddele mig, at sagen var bortkommet.

Jeg finder det særdeles kritisabelt, at direktoratet ikke på et tidligere tidspunkt i sagens forløb har meddelt mig, at sagsakterne vedrørende A's ansøgninger fra 2005 og 2006 var bortkommet.

Henset til min sagsbehandling og af hensynet til borgeren finder jeg, at direktoratets sagsbehandlingstid på mere end et år, førend en anmodning fra mig om udlån af en sagsmappe er færdigbehandlet, udgør en ganske væsentlig til-sidesættelse af de retssikkerhedshensyn, som er grundlaget for ombudsmandskontrollen.

Jeg finder derfor også, at direktoratets forsømmelser er af en sådan karakter, at jeg skal give Landstingets Lovudvalg og Landsstyret meddelelse herom i form af en indberetning efter § 10 i landstingslov om Landstingets Ombudsmand.

Den manglende orientering af A

Af § 7 i landstingslov nr. 8. af 13. juni 1994 om sagsbehandling i den offentlige forvaltning fremgår:

“§ 7. En forvaltningsmyndighed skal i fornødent omfang yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Stk. 2. Modtager en forvaltningsmyndighed en skriftlig henvendelse, som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt muligt til rette myndighed.”

Alle myndigheder, der er del af den offentlige forvaltning, har således en vejledningspligt over for borgere, der henvender sig til myndigheden.

Heri ligger også, at en myndighed har pligt til at orientere og vejlede borgere, der ikke direkte har henvendt sig til myndigheden, men som myndigheden er i forbindelse med, når det fremstår som naturligt og relevant at give borgeren information eller vejledning i forhold til en konkret sag.

Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug har ikke orienteret A om sagens bortkomst. Denne orientering skulle have fundet sted, så snart direktoratet blev opmærksom på, at sagen ikke kunne findes, jf. herom ovenfor i min gennemgang vedrørende direktoratets pligt til at orientere mig.

Jeg finder det kritisabelt, at direktoratet ikke har iagttaget sin vejledningspligt.

Jeg går som tidligere nævnt ud fra, at direktoratet ved genbehandlingen af sagen oplyser A om sagens bortkomst og beklager dette over for A.

Jeg foretager mig derfor ikke yderligere i den forbindelse.

Jeg har meddelt A min opfattelse af sagen ved kopi af dette brev samt ved særskilt brev.”

Den 4. juli 2007 indberettede jeg Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ved sålydende brev til Landstingets lovudvalg og Grønlands Landsstyre:

“Idet jeg henviser til den i kopi vedlagte udtalelse til Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, giver jeg hermed [Landsstyret og Landstingets Lovudvalg] meddelelse om, at det er min opfattelse, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ved behandlingen af mine henvendelser i forbindelse med A's klage har begået forsømmelser, som er omfattet af § 10 i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand.

[...]

Jeg anmoder Landsstyret om at give mig meddelelse om, hvad dette giver Landsstyret anledning til at foretage sig.”

Den 2. august 2007 skrev jeg følgende notat i sagen:

"Landsstyrets Sekretariat ved medarbejder D har den 31. juli 2007 forgæves søgt at kontakte mig om sagen.

Jeg ringede derfor i dag D op, og D oplyste, at han var tvivl om, hvorledes han skulle forholde sig til ombudsmandens § 10-indberetning. D ønskede oplyst, hvordan ombudsmanden forventede, at Landsstyret fulgte op på indberetningen.

Jeg forklarede, at indberetningen havde baggrund i Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs uacceptabelt mangelfulde behandling af mine henvendelser i sagen, og at direktoratets forsømmelser var af en sådan karakter, at der kunne være tale om at pålægge direktoratet at rejse disciplinærsager mod den eller de ansvarlige embedsmænd, jf. ombudsmandslovens § 9, eller at henstille, at disciplinærsager blev rejst.

Da jeg modtog sagsakterne og direktoratets redegørelse for sagsbehandlingstiden, vurderede jeg imidlertid, at direktoratets forsømmelser formentlig havde rod i mere grundlæggende organisatoriske problemer i direktoratet, som ikke entydigt kunne behandles enkelte embedsmænd.

Jeg fandt det derfor rigtigst at give Landstinget og Landsstyret meddelelse om sagen, således at Landsstyret kunne træffe de nødvendige beslutninger og følge op på disse for undgå lignende tilfælde i fremtiden, og således at det vigtigste var, at Landsstyret påtog sig at sørge for, at der blev etableret betryggende rutiner i direktoratet, uanset om dette indebar disciplinærsager og/eller andre tiltag.

Jeg afventer Landsstyrets svar."

Den 28. august 2007 modtog jeg svar fra Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug:

"Jeg henviser til Ombudsmandens seneste skrivelse dateret 4. juli 2007 [...].

Først og fremmest skal Landsstyret beklage den langsommelige sagsbehandling af den konkrete sag. Klageren rettede henvendelse til Landstingets Ombudsmand d. 27. marts 2006.

Landsstyret har erfaret at direktoratet allerede samme forår konstaterede problemer med indkomne licensansøgninger. Dette medførte at Direktoratet i maj 2006 organisatorisk flyttede opgaven og ydermere ansatte endnu en medarbejder, således er der nu - mod tidligere kun en medarbejder - ansat to medarbejdere til at varetage opgaverne i forbindelse med licensansøgninger. Direktoratet har derfor allerede i maj 2006 ændret procedurerne for sagsgangen af licensansøgninger. De nye procedurer sikrer henholdsvis sagsregistrering med løbende statusopgørelser på sagerne (1 gang ugentligt), samt en disciplineret systematisk arkivering af sagerne. DFFL vil desuden fortsætte

med at evaluere sagsgangen efter behov, og især f.eks. når der sker ændringer i relevante bestemmelser eller anvendte processer.

I overdragelsesperioden er der løbende sket evalueringer af den nye sagsgang, og sagsgangen vurderes nu at være fast indarbejdet i afdelingens procedurer med tilfredshed for både ansøgere og medarbejdere.

Det er Landsstyrets vurdering at årsagen til den beklagelige sagsbehandling af den konkrete sag allerede i foråret 2006 er identificeret, og har medført at Direktoratet i sommeren 2006 har foretaget tiltag der sikrer en ordentlig sagsbehandling af ansøgninger generelt. Direktoratet har dermed erkendt et problem og håndteret det på en sådan måde, at Landsstyret er overbevist om at en lignende sag ikke vil gentage sig.

Landsstyret agter derfor ikke at foretage sig yderligere i sagen."

Den 29. august 2007 skrev jeg således til Grønlands Landsstyre:

"I forlængelse af min udtalelse af 4. juli 2007 gav jeg i medfør af landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 10 Landstinget og Landsstyret meddelelse om, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug havde begået væsentlige forsømmelser ved direktoratets behandling af mine henvendelser i sagen.

Jeg bad Landsstyret meddele mig, hvad Landsstyret ville foretage sig i den anledning.

Jeg har modtaget e-mail af 24. august 2007 fra Landsstyremedlemmet for Fiskeri, Fangst og Landbrug på Landsstyrets vegne.

Det er min opfattelse, at Landsstyret ikke har forholdt sig til den problemstilling, som var grundlaget for min meddelelse efter landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 10.

Landsstyret har i sit svar beskrevet, hvad Landsstyret har foretaget sig med henblik på at sikre, at licensansøgningsager ikke forbliver uekspederede, og at sagerne ikke bortkommer.

Dette havde Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug allerede gjort rede for i sin redegørelse til mig af 31. maj 2007, som jeg har citeret i min udtalelse.

Jeg konkluderede på denne baggrund i min udtalelse, at jeg ikke foretog mig yderligere vedrørende dette problem.

Min meddelelse efter landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 10 vedrører derimod det væsentlige problem, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug undlod at besvare mine henvendelser på trods af kendskab til sagens problemer, herunder at direktoratets sagsmappe vedrørende A's ansøgning var bortkommet.

Jeg bad således i brev af 27. marts 2006 Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug om at besvare konkrete spørgsmål vedrørende behandlingen af A's ansøgning og om at sende mig den relevante sagsmappe til gennemsyn.

I breve af 2. juni 2006 og 10. juli 2006, ved telefonisk drøftelse med min retschef den 29. september 2006, ved telefonisk henvendelse til min sagsbehandler den 18. oktober 2006 og i breve af 10. november 2006 og 26. januar 2007 stillede direktoratet mig i udsigt, at jeg kunne forvente svar på min anmodning om oplysninger.

Først ved min retschefs telefonsamtale med en afdelingschef i direktoratet den 31. maj 2007 og ved direktoratets brev af samme dato oplyste direktoratet, at sagen var bortkommet.

Jeg fandt det på denne baggrund nærliggende, at direktoratet enten i strid med det, direktoratet havde stillet mig i udsigt, ikke havde eftersøgt sagsmappen i forbindelse med mine henvendelser til direktoratet eller havde forholdt mig den meget væsentlige oplysning, at sagen ikke kunne findes.

Jeg har i min udtalelse af 4. juli 2007 gjort rede for betydningen af, at myndighederne efterlever oplysningspligten i landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 7, og jeg konkluderede i min udtalelse:

"Henset til min sagsbehandling og af hensynet til borgeren finder jeg, at direktoratets sagsbehandlingstid på mere end et år, førend en anmodning fra mig om udlån af en sagsmappe er færdigbehandlet, udgør en ganske væsentlig tilsidesættelse af de retssikkerhedshensyn, som er grundlaget for ombudsmandskontrollen."

Jeg er derfor gået ud fra, at Landsstyret som en konsekvens af min meddelelse efter landstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 10 tog konkret stilling til, hvorledes Landsstyret ville sikre, at jeg modtog fyldestgørende og retvisende svar på mine anmodninger om oplysninger i de sager, som jeg behandler, herunder også et svar, som måtte gå ud på, at en sag var bortkommet.

Jeg forventede videre, at Landsstyret tog stilling til, hvorledes Landsstyret ville sikre, at jeg modtager svar med fornøden hurtighed.

Dette vil efter min mening også forudsætte, at Landsstyret søger at afdække årsagen til, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ikke har levet op til disse principper i den konkrete sag.

Jeg erindrer i den forbindelse om, at det vil være en forudsætning for, at jeg på forsvarligt grundlag kan afslutte min behandling af A's klage, at jeg bliver bekendt med årsagen til, at Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug først på et meget sent tidspunkt meddelte mig den korrekte årsag til, at direktoratet ikke kunne give mig de oplysninger, som jeg har anmodet om.

Det hører således med til min undersøgelse, at jeg kan få svar på, om direktoratet eller dets medarbejdere under behandlingen af mine henvendelser har begået fejl, der skal følges op på.

Dette for at sikre, både at A får en korrekt behandling i forbindelse med direktoratets behandling af sagen, som direktoratet stillede i udsigt i forbindelse med direktoratets svar af 31. maj 2007, og at jeg kan afslutte min behandling af sagen på en måde, som gør, at jeg kan have tillid til, at jeg kan behandle eventuelle kommende klagesager over direktoratet på en tilfredsstillende måde.

Til illustration af nødvendigheden af en sådan afklaring henviser jeg også til landsstingsloven om Landstingets Ombudsmand § 9, stk. 1, 1. pkt., som er sålydende:

"Ombudsmanden kan pålægge den ansættende myndighed at rejse disciplinærsag."

Denne bestemmelse er udtryk for, at Landstinget har pålagt mig at være opmærksom på, om de fejl, som jeg påtaler hos myndighederne, er personrelaterede fejl, som bør rettes ved en reaktion over for den eller de ansvarlige medarbejdere.

Landstinget har således forudsat, at administrative fejl skal rettes, uanset om fejlene kan bebrejdes enkelte medarbejdere, eller om der er tale om fejl, som ikke kan bebrejdes enkelte medarbejdere.

Jeg forventer derfor, at Landsstyret underretter mig om, dels hvilke generelle tiltag Landsstyret vil tage for at sikre, at jeg fremover modtager svar Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug på en tilfredsstillende måde, og dels hvorvidt der i relation til direktoratets behandling af mine henvendelser i A's sag er begået fejl, som Landsstyret konkret skal reagere over for."

Den 10. september 2007 modtog jeg følgende e-mail fra Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug:

"Direktoratet for Fiskeri, Fangst og landbrug skal hermed orientere ombudsmanden om, at efter genoptagelsen af A's ansøgning er der sendt svar til A den 7. september 2007."

Da jeg den 16. oktober 2007 ikke havde hørt fra Grønlands Landsstyre, erindrede jeg om sagen.

Ved beretningsårets udløb havde jeg ikke hørt fra Grønlands Landsstyre.